

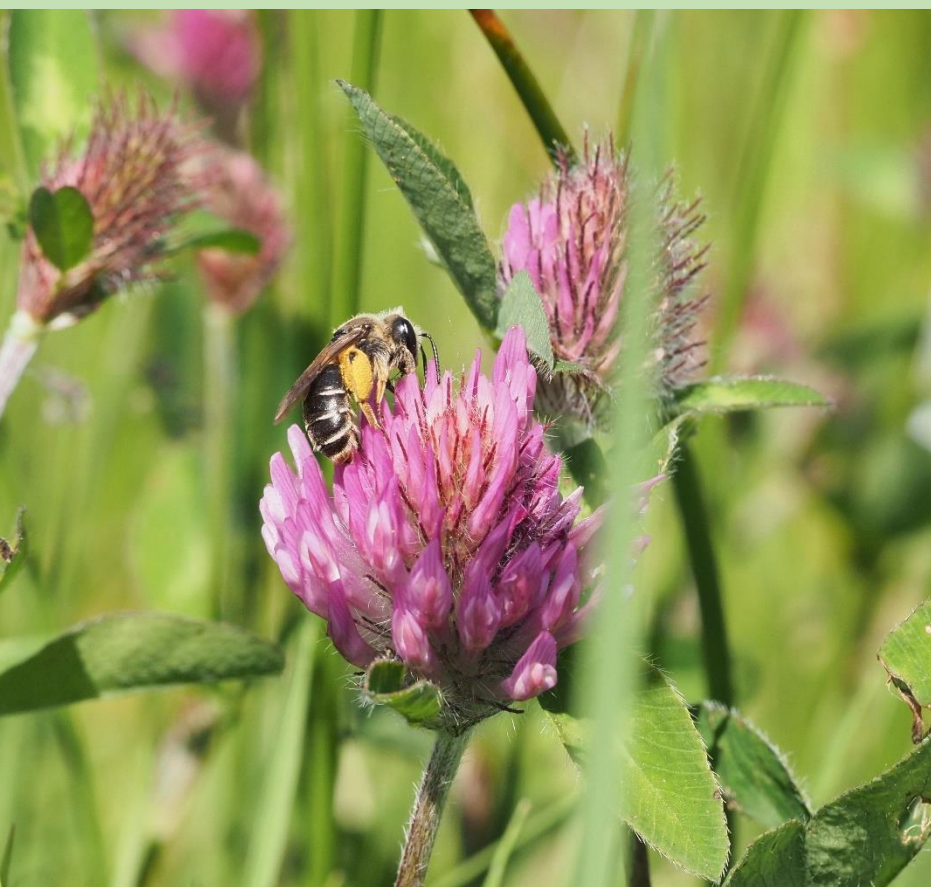

BUNSKOEK
Natuurlijk

Biodiversiteit op biologische melkveehouderij Hoeve Sonneclaer, Fluitenberg

Eén van de 20 boerderijen waar de Odin-imkerij bijen helpt verzorgen

Martijn Bunskoek

Definitief - 5 februari 2024

biologische foodcoop

COLOFON

© Bunskoek Natuurlijk (in opdracht van Odin), 2023/24

Samenstelling en tekst: Martijn Bunskoek

Veldonderzoek en foto's (tenzij anders vermeld): Simon Olk (Olk Ecologie)

Foto's omslag: Boven: Inrit Hoeve Sonneclaer / Onder: Geelstaartklaverzandbij ♀ op Rode klaver (31 mei 2023)

Gelieve het rapport te citeren als:

Bunskoek, M. (2023/24) Biodiversiteit op biologisch melkveebedrijf Hoeve Sonneclaer, Fluitenberg – Eén van de 20 boerderijen waar de Odin-imkerij bijen helpt verzorgen. Rapport 2023-07a. Bunskoek Natuurlijk, Witharen

Woestendijk 4A
7738 PL Witharen

Tel: 06-46156707

Email: info@bunskoek-natuurlijk.nl

Homepage: www.bunskoek-natuurlijk.nl

INHOUD

1. INLEIDING.....	1
1.1. AANLEIDING EN DOELSTELLING.....	1
1.2. SITUATIE EN LIGGING ONDERZOEKSGBIED	1
2. ONDERZOEKSMETHODIEK.....	6
3. RESULTATEN.....	7
3.1. INLEIDING	7
3.2. FLORA	7
3.3. WILDE BESTUIVERS	8
3.4. LIBELLEN, DAGVLINDERS & SPRINKHANEN	10
3.5. BROEDVOGELS.....	11
3.6. ZOOGDIEREN	12
3.7. REPTIELEN & AMFIBIEËN	12
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	13
4.1. CONCLUSIES.....	13
4.2. AANBEVELINGEN	13
5. GERAADPLEEGDE BRONNEN	17
BIJLAGEN.....	18
BIJLAGE 1: WAARNEMINGEN WILDE BIJEN OP HOEVE SONNECLAER 2023	
BIJLAGE 2: WAARNEMINGEN ZWEEFVLIEGEN OP HOEVE SONNECLAER 2023	
BIJLAGE 3: WAARNEMINGEN WESPEN EN OVERIGE VLIEGEN OP HOEVE SONNECLAER 2023	
BIJLAGE 4: WAARNEMINGEN DAGVLINDERS, LIBELLEN EN SPRINKHANEN OP HOEVE SONNECLAER 2023	

1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING EN DOELSTELLING

Odin ondersteunt verschillende biodynamische boeren en andere organisaties die de biodiversiteit op hun bedrijf willen verbeteren. Daarvoor verzorgt de Odin imkerij, in overleg en samenwerking met boeren, op tientallen locaties bijenvolken en geeft de imkerij adviezen en hulp om de biodiversiteit te vergroten. Het is namelijk van groot belang dat er voldoende aanbod van voedsel en nestgelegenheid is zodat zowel honing- als wilde bijen (en andere bestuivers) in harmonie met elkaar kunnen voortbestaan.

Bunskoek Natuurlijk is door Odin gevraagd, bij monde van Odin imker Jos Willemse, om een (verkennd) biodiversiteitsonderzoek uit te voeren bij twee biologische melkveebedrijven waar Odin bijenvolken staan. Eén ervan is melkveehouderij Hoeve Sonneclaer in Fluitenberg (Dr.). Doel van het onderzoek is om een beeld te krijgen van de huidige diversiteit aan flora en fauna op het bedrijf, gevolgd door een advies over hoe dit verder te versterken. In dit rapport wordt het onderzoek en de resultaten ervan beschreven. Een handvat voor de boer om de natuurwaarden op de boerderij actief te kunnen verbeteren en/of te behouden, en bijen en andere insecten te laten floreren.

1.2. SITUATIE EN LIGGING ONDERZOEKSGEBIED

Hoeve Sonneclaer is een biologische melkveehouderij gelegen aan de Fluitenbergseweg in Fluitenberg. Een deel van het erf is ingericht als boerderijcamping en er is een eigen ijsmakerij. De huiskavels liggen zowel ten noorden als zuiden van de Fluitenbergseweg. In het noorden grenst het bedrijf aan de bossen van Boswachterij Ruinen. De zuidelijke grens wordt gevormd door de spoorlijn Hoogeveen-Meppel. Zie figuur 1.1 (volgende pagina) voor de exacte begrenzing van het onderzoeksgebied.

Er is een duidelijke gradiënt aanwezig van droog in het noorden tot vochtig in het zuiden (langs de spoorlijn). De erfbepplanting bestaat vrijwel uitsluitend uit inheemse soorten struiken en bomen. Ook zijn er op het bedrijf een aantal houtwallen en singels gesitueerd en zijn er op en rondom het erf diverse verruigde overhoekjes aanwezig.

Op een aantal percelen op het bedrijf is in het kader van het Agrarische Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) randenbeheer afgesloten. De randen van deze percelen zijn hierdoor sinds 2013 niet bemest, maar worden wel gemaaid en/of beweid. Hiervoor ontvangt de agrariër een jaarlijkse vergoeding van de Provincie Drenthe (via Coöperatie Agrarische Natuur Drenthe – AND). In 2023 is met toestemming van de AND eenmalig ruige stalmest opgebracht. Ook voor de houtwallen en een poel zijn beheercontracten afgesloten in het kader van het ANLb.

- Onderzoeksgebied
- Buiten beschouwing (pas ingezaaid)

Figuur 1.1: Ligging Hoeve Sonneclaeer in het buitengebied van Fluitenberg (Dr.), met daarop het onderzoeksgebied aangegeven

De foto's op deze en volgende pagina's geven een impressie van het bedrijf.

Hoekje op het erf met een Odin-bijenkast (30 mei 2023).

Overhoekjes naast de stal (30 mei 2023).

Beeld van de houtwal met Amerikaanse vogelkers in de ondergroei, kijkend in noordelijke richting (30 mei 2023)

Spoorsloot met rijke submerse vegetatie (2 juni 2023).

Grasland met veel Witte klaver tussen de Fluitenbergseweg en het spoor (11 juli 2023).

Beeld van het campingterrein (30 mei 2023).

Bloemrijk grasland met Madeliefje, Gewoon biggenkruid, Kruipende boterbloem, diverse grassoorten en klavers (31 mei 2023).

2. ONDERZOEKSMETHODIEK

Het verkennende onderzoek bestond uit twee bezoeken eind mei/begin juni en in juli 2023. Hierbij zijn het erf, de camping en alle graslandpercelen en aangrenzende sloten, houtwallen en greppels afgelopen (zie figuur 1.1 voor de begrenzing van het onderzochte gebied). Waarnemingen van flora en fauna werden in het veld direct vastgelegd via Obsmapp (een invoerapp van waarneming.nl). De eerste bezoekronde viel op 30 mei, op deze dag bleek het echter te koud en bewolkt. Daarom bij goed weer terug gekomen op 31 mei en 2 juni. Het tweede bezoek viel op 11 juli, bij gunstige weersomstandigheden.

Tijdens de bezoeken is een goed beeld verkregen van de aanwezige bloeiende planten, bestuivers en overige waarneembare (bovengrondse) biodiversiteit. Speciale aandacht is uitgegaan naar plekken met op dat moment bloeiende (inheemse) planten zodat een goed beeld verkregen kon worden van de aanwezige wilde bestuivers zoals bijen en zweefvliegen. In dit onderzoek is uitsluitend naar de bovengrondse (zichtbare) natuurwaarden gekeken, het bodemleven is niet onderzocht omdat dit weer een heel ander expertiseveld is die een andere onderzoeksopzet vereist. Op 11 juli is tevens met dhr. Barend Mul gesproken over de kansen om de biodiversiteit op het bedrijf te verhogen/verbeteren.

Wilde bijen zijn moeilijk te determineren, het is daarom vaak noodzakelijk ze even kort te vangen (en weer vrij te laten) om alle details goed te kunnen zien. Hier een Wormkruidbij ♂, 11 juli 2023.

3. RESULTATEN

3.1. INLEIDING

In dit hoofdstuk worden per relevante soortgroep (flora, wilde bestuivers, libellen, dagvlinders, sprinkhanen, vogels, zoogdieren en amfibieën) de resultaten van het veldonderzoek beschreven. Speciale aandacht gaat in deze paragrafen uit naar bijzondere en/of kenmerkende soorten van agrarische natuur.

3.2. FLORA

Om een beeld te krijgen van de bloeiende plantensoorten op het bedrijf zijn tijdens beide bezoeken per biotoop steeds de meest opvallende (in groot aantal) bloeiende soorten genoteerd.

GRASLANDEN

Tijdens de eerste bezoeken bloeiden in de graslandpercelen onder andere Madeliefje, Kruiden boterbloem, Rode klaver en Gewone hoornbloem. In lagere abundantie bloeiden hier onder andere Witte klaver, Tijmreprijs, Zachte ooievaarsbek, Slipbladige ooievaarsbek, Gewoon biggenkruid, Gewone margriet en Knoopkruid. Tijdens de tweede ronde bloeiden flinke oppervlaktes met Witte klaver. Ook waren delen van de noordelijke percelen geel van het bloeiend Klein streepzaad.

SLOOTKANTEN EN RANDEN PERCELEN

Eind mei/begin juni bloeiden langs de slootkanten en randen van de percelen onder andere Fluitenkruid, Scherpe boterbloem, Kruiden boterbloem, Gewone hoornbloem, Slipbladige ooievaarsbek, Hondsdraf, braam en Eenstijlige meidoorn. In lagere abundantie bloeide onder andere Heggenwikke, Gewone ereprijs, Grasmuur en Blaartrekkende boterbloem. In de noordelijke helft zijn langs een aantal sloten en perceelranden plaatselijk schralere situaties met bloei van: Muizenoortje, Mannetjesereprijs, Klein tasjeskruid, Vijfvingerkruid, Glad walstro en Akkerviooltje. Op deze plekken stond ook veel Duizendblad, Gewoon biggenkruid en Stijf havikskruid maar deze bloeiden nog niet. Tijdens de tweede ronde bloeide onder andere braam, Grote wederik, Grote kattenstaart, Akkerdistel, Watermunt, Duizendblad en Gewone rolklaver.

In en langs de watervoerende sloten nabij de spoorlijn stond onder andere Holpijp, Grote lisdodde en Duizendknoopfonteinkruid. Holpijp is een kwelindicator, er is hier dus sprake van enige grondwaterinvloed.

Schrale onbemeste slootkant met Muizenootje, een waardevolle plek voor wilde bijen, dagvlinders en andere insecten.

ERF EN CAMPING

Op het erf en de camping bloeiden eind mei/begin juni: Gewone vlier, Vuilboom, Gelderse roos, Framboos, braam, Kardinaalsmuts, Hondсроos, Madeliefje, Kruipeude boterbloem, Raapzaad, Fluitenkruid en Robertskruid. Tijdens de tweede ronde in juli: Vlinderstruik, Witte klaver, Akkerdistel, Echte kamille, Schijfkamille, Witte honingklaver en Perzikkruid.

3.3. WILDE BESTUIVERS

WILDE BIJEN

Op het bedrijf is een mooie diversiteit aan wilde bijen aangetroffen, in totaal 37 soorten. De bedrijfsvoering resulteert in grote oppervlaktes met bloeiende kruiden in de beweide percelen (m.n. witte klaver en klein streepzaad). Op een aantal locaties vlogen daarop hoge aantallen hommels en bijen. Het bedrijf bevindt zich, van noord naar zuid, op een gradiënt van droog naar vochtiger. Dit zorgt voor variatie in soorten, zowel van planten als van de van planten afhankelijke bestuivers. Langs de randen van twee van de noordelijke percelen zijn interessante schralere vegetaties met veel bloeiende kruiden. Hier is een mooie diversiteit aan bijen aangetroffen. Tijdens het onderzoek zijn drie soorten bijen die als 'gevoelig' op de Rode Lijst (2018) staan waargenomen:

- Geelstaartklaverzandbij

- Grote koekoekshommel
- Kleine tuinmaskerbij

In tegenstelling tot zweefvliegen zijn wilde bijen hun hele levenscyclus afhankelijk van bloemen, dus ook in het larvale stadium. Veel soorten zijn gespecialiseerd in het halen van stuifmeel en nectar bij specifieke plantensoorten of soortgroepen (zoals composieten). Het voorkomen van deze bijensoorten wordt dan ook voor een belangrijk deel bepaald door het (bloeiend) aanwezig zijn van deze plantensoorten. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende variatie in nestelmogelijkheden aanwezig is in een terrein. Veel soorten nestelen in dood hout en in de bodem. Bodembroedende bijen zoeken vaak permanente graslanden, taluds van dijken en sloten, erfverhardingen en allerlei braakliggende terreintjes en overhoekjes op. Als de bodem maar rust heeft en toegankelijk is.

Een Matte bandgroefbij op boterbloem op 2 juni 2023.

ZWEEFVLIEGEN

Net als bijen zijn zweefvliegen belangrijke bestuivers van wilde planten en gewassen. Zij bezoeken de bloemen om er stuifmeel van te nuttigen. Bij biologische teelten spelen een aantal soorten daarnaast ook een rol van betekenis in het onderdrukken van bladluizen die door de larven worden gegeten.

Er zijn tijdens het onderzoek 27 soorten zweefvliegen vastgesteld op het bedrijf (bijlage 2). Het betroffen voornamelijk algemene soorten die je overal in Nederland aan kunt treffen. Juist deze algemene soorten kunnen wel belangrijk zijn in de plaagbestrijding omdat ze door hun aantallen impact hebben. Alleen de Stipfopwesp, Boogkommazweefvlieg, Ingesnoerde waterzweefvlieg en Bosfluweelzweefvlieg zijn wat minder algemene soorten van slootkanten, kruidenrijke graslanden en bosranden.

Een Grote fopwesp, een indrukwekkende zweefvlieg die erg veel op een wesp lijkt, op 31 mei 2023.

OVERIGE VLIEGEN EN WESPEN

Tijdens het onderzoek zijn naast de hierboven genoemde bijen en zweefvliegen ook nog enkele wespen (2 soorten) en vliegen (5 soorten) op naam gebracht (zie bijlage 3). Het betroffen alle algemeen voorkomende soorten in Nederland.

3.4. LIBELLEN, DAGVLINDERS & SPRINKHANEN

Er zijn tijdens het onderzoek 16 soorten libellen, 15 soorten dagvlinders en 8 soorten sprinkhanen vastgesteld. In bijlage 4 zijn de volledige soortenlijsten in te zien.

Er zijn tijdens het onderzoek uitsluitend weinig kritische en algemene soorten libellen waargenomen op het bedrijf. Het bedrijf wordt met name gebruikt als jachtgebied. Voortplanting van libellen is alleen mogelijk in de spoorloot en aansluitende watergangen omdat deze voldoende watervoerend zijn. Naar verwachting zijn gedurende een jaar ongeveer 20-25 soorten libellen waar te nemen op het bedrijf.

Ook bij de dagvlinders zijn voornamelijk algemene en weinig kritische soorten waargenomen met uitzondering van een Grote vos op 12 juli op een bloeiende vlinderstruik. Deze soort staat nog op de Rode Lijst dagvlinders (2019) als 'kwetsbaar' maar is in recente jaren sterk aan het toenemen in Nederland. De vlinder op Sonneclaeer is vermoedelijk een zwerver, voortplanting wordt niet verwacht omdat er weinig waardplanten (iepen en wilgen) aanwezig zijn op het bedrijf. Naast deze soort viel op dat er diverse graslandvlinders zijn waargenomen in de weilanden zoals Hooibeestje, Bruin blauwtje, Koevinkje, Bruin zandoogje en Zwartsrietdikkopje. Deze soorten komen tegenwoordig vrijwel

uitsluitend voor in wat extensievere graslanden en bermen. Jaarlijks zijn naar verwachting ongeveer 20-25 soorten dagvlinders waar te nemen op het bedrijf.

De Grote vos, een indrukwekkende dagvlinder die tot voor kort zeer zeldzaam was in Nederland – Foto: M. Bunschoek.

De sprinkhanen zijn voornamelijk waargenomen in de begraasde graslanden, bermen, langs de sloten, in greppels en rondom de bedrijfsgebouwen. Het betroffen alle algemene soorten in Nederland. Wat opviel waren de hoge dichtheden aan sprinkhanen in de droge noordelijke weilanden richting het bos. Iets wat op veel gangbare melkveebedrijven tegenwoordig niet meer waargenomen kan worden omdat sprake is van soortenarm raaigrasland dat intensief gemaaid en bemest wordt. De beweide percelen op Sonneclaeer zijn vrij kruidenrijk en hierdoor geschikt voor diverse soorten sprinkhanen. Langs de sloten richting het spoor zijn ook Moerassprinkhanen waargenomen, een soort van vochtige graslanden en open moerassen. Op het bedrijf komen naar verwachting rond de 15 soorten sprinkhanen en krekels voor.

3.5. BROEDVOGELS

Op het erf, rondom de bedrijfsgebouwen en de camping, broeden, naast algemene tuinsoorten, ook kenmerkende soorten als Boerenzwaluw, Huismus, Zwarte roodstaart, Witte kwikstaart en Spreeuw. De singels, struwelen en hakhoutbosjes zijn het domein van Grasmus, Geelgors, Kneu en Putter. In en langs de noordelijke weilanden broeden soorten als Veldleeuwerik, Gele kwikstaart, Roodborsttapuit en Graspieper. De aanwezigheid van deze soorten onderstreept het relatief extensieve karakter van

de graslanden, op veel gangbare bedrijven komen deze soorten niet of nauwelijks nog voor. Weidevogels als Scholekster, Wulp en Kievit zijn overigens niet waargenomen. In totaal broeden er jaarlijks naar verwachting 30-35 soorten vogels op het bedrijf.

3.6. ZOOGDIEREN

Het bedrijf en omliggend gebied biedt ruimte aan diverse algemene kleine zoogdiersoorten zoals Bosmuis, Huisspitsmuis, Bosspitsmuis, Rosse woelmuis, Aardmuis, Veldmuis, Egel, Wezel, Hermelijn en Bunzing. Daarnaast is het bedrijf onderdeel van het leefgebied van Das, Ree, Haas en Vos. In de avondschemering en nacht vliegen naar verwachting Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis rond op het bedrijf. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet geheel uit te sluiten in de schuren en de woning.

3.7. REPTIELEN & AMFIBIEËN

Langs het Oude diep (voornamelijk ten zuiden van de spoorlijn Hoogeveen-Meppel) komt een populatie Ringslang voor. Het is niet uitgesloten dat er regelmatig zwervers te zien zijn rondom de zuidelijke, vochtige percelen op Hoeve Sonneclaeer. Andere reptielensoorten zijn niet te verwachten op het bedrijf.

In de watervoerende sloten langs de spoorlijn is voortplanting van diverse algemene amfibieënsoorten te verwachten zoals Bastaardkikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker. Elders op het bedrijf ontbreken permanent waterhoudende elementen zodat voortplanting niet mogelijk is. Wel zullen soorten als Gewone pad en Kleine watersalamander op en rondom het erf overwinteren onder allerlei opgeslagen materialen en in rommelhoekjes.

4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

4.1. CONCLUSIES

Op Hoeve Sonneclaeer is een rijke gemeenschap van wilde bestuivers vastgesteld, waaronder drie wilde bijensoorten die op de Rode Lijst staan. In en rondom de graslanden komen minder algemene vogelsoorten tot broeden zoals Gele kwikstaart, Graspieper, Roodborsttapuit en Geelgors. Wat ook opviel was de aanwezigheid van diverse graslanddagvlindersoorten en sprinkhanen die in regulier en intensief gemaaid agrarisch gebied nauwelijks nog een plek kunnen vinden. Mede door de natuurlijke gradiënt (van droog in het noorden naar vochtige omstandigheden richting de spoorlijn) op het bedrijf in combinatie met kruidenrijk, beweid grasland, bloemrijke perceelsranden en de aanwezigheid van houtwallen, singels en streekeigen erfbeplanting is deze rijke gemeenschap ontstaan. Op diverse plekken hebben zich schrale en bloemrijke perceelsranden en sloottaluds ontwikkeld, het ANLb randenbeheer heeft hier dus duidelijk een positief effect gehad.

Om deze diversiteit in stand te houden is het belangrijk dat het onderhoud en beheer op de huidige wijze wordt gecontinueerd. Wel zijn er nog enkele aanvullende aanbevelingen gedaan om de biodiversiteit nog een extra steuntje in de rug te geven (zie volgende paragraaf).

4.2. AANBEVELINGEN

In figuur 4.1 (pagina 15) zijn de hieronder beschreven aanbevelingen ruimtelijk weergegeven.

BEHEER HOUTWAL EN BRAAMSTRUWEEL

In de ondergroei van de houtwal domineert op dit moment Amerikaanse vogelkers. Het is wenselijk deze soort af te zetten en daarvoor in de plaats inheemse struiken en bomen terug te planten. Denk dan aan soorten als Vuilboom, Eenstijlige meidoorn, Gewone vlier, Sleedoorn en Gewone vogelkers.

Tussen de houtwal en het bos is een waardevol braamstruweel aanwezig. Om interessant te zijn voor insecten is het belangrijk deze gefaseerd te beheren, bijvoorbeeld door jaarlijks een derde deel af te zetten. Hierdoor zal het struweel ieder jaar bloeien en van waarde kunnen zijn voor insecten. Bramen bloeien namelijk vaak pas weer in het tweede jaar na afzetten. Door gefaseerd te werken voorkom je dus dat er een jaar is zonder bloei.

BEHEER PERCEELSRANDEN, GREPPELS EN SLOTEN

In de huidige situatie hebben zich op diverse plekken schrale en bloemrijke perceelsranden en sloottaluds ontwikkeld, het ANLb randenbeheer heeft hier dus duidelijk een positief effect gehad. Het is dan ook belangrijk dit beheer te continueren. Het zou daarnaast waardevol kunnen zijn om de onbemeste randen iets meer ruimte te geven door rasters hier (plaatselijk) tijdelijk iets naar binnen te plaatsen zodat aanwezige soorten uit kunnen bloeien en zaad kunnen zetten waardoor ze zich verder

kunnen verspreiden. Het jaarlijks schonen van de sloten en greppels wordt bij voorkeur gefaseerd uitgevoerd, niet alles in één keer, waardoor er een periode geen bloeiende planten zijn.

Langs de sloten en vochtige greppels richting de spoorlijn zijn her en der bomen, wilgenopslag en ruigtevegetaties aanwezig. Het is belangrijk deze structuren te handhaven of verder te ontwikkelen, wilgen zijn immers zeer waardevol in het voorjaar voor (wilde) bijen. Van een deel van het bij het onderhoud/schonen vrijkomende materiaal kan een broeihoop voor Ringslang worden aangelegd en beheert. Deze zal op een rustige plek moeten worden gerealiseerd en jaarlijks worden omgezet met nieuw schoningsmateriaal zodat er voldoende broei in blijft. De spoorloot wordt jaarlijks in juli volledig geschoond, vraag het waterschap of dit ook gefaseerd zou kunnen.

BEHEER POEL

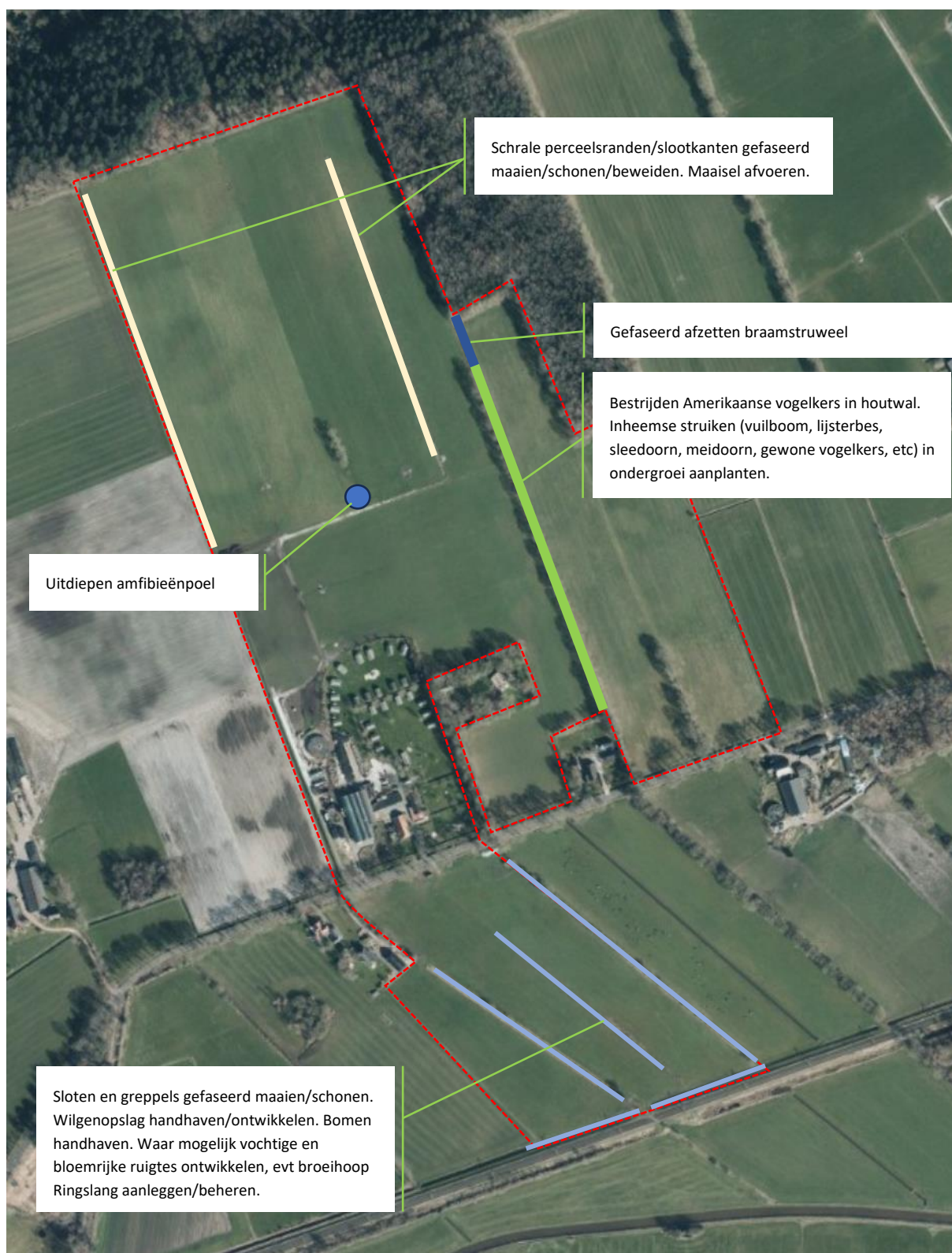
De poel die onder de ANLb-vergoeding is aangelegd valt in de praktijk vaak droog waardoor deze nauwelijks geschikt is voor voortplanting van waterfauna. Door deze poel te verdiepen zal er min of meer permanent water in komen te staan waardoor deze interessanter worden als voortplantingswater voor amfibieën, libellen et cetera. Let er bij het verdiepen op dat er voldoende ondiepe (max. 10 cm water) zones langs de oevers aanwezig zijn die snel kunnen opwarmen. Bij het beheer van de oevers is het belangrijk dat deze niet beschadwd raken door opslag en dergelijke. Schonen kan eens in de 2-4 jaar worden uitgevoerd in de periode september-oktober waarbij circa 30% van de watervegetatie gespaard blijft. Van het vrijkomende materiaal zou eventueel ook een broeihoop voor Ringslang kunnen worden aangelegd en onderhouden.

FINANCIERING BEHEER EN ONDERHOUD

Jaarlijks ontvangt Hoeve Sonneclaeer via het ANLb vergoedingen voor het beheren van de onbemeste perceelsranden, de houtwallen en de poel. Het is belangrijk dat dit gecontinueerd wordt gezien de positieve resultaten.

MONITORING BIODIVERSITEIT

Het is wenselijk om de biodiversiteit op het bedrijf goed te blijven monitoren. Er zijn tegenwoordig heel veel laagdrempelige mogelijkheden om waarnemingen te verzamelen en soorten op naam te brengen. Door bijvoorbeeld een account aan te maken bij www.waarneming.nl kunnen met bijbehorende apps (Obsmap of iObs) waarnemingen eenvoudig worden ingevoerd in het veld. Ook kunnen via bijbehorende handige herkenningsoftware (ObsIdentify) moeilijke soorten op naam worden gebracht. Als bezoekers zo regelmatig waarnemingen invoeren ontstaat er een nog completer beeld van de aanwezige flora en fauna op het bedrijf. Laat regelmatig specialisten (bijvoorbeeld op het gebied van nachtvlinders, flora en bestuivers) een ronde maken over het bedrijf. Er is reeds een gebied aangemaakt in waarneming.nl, [hier](#) zijn de waarnemingen in te zien.

Figuur 4.1: Overzicht aanbevelingen bevorderen biodiversiteit Hoeve Sonneclaeer (Bron kaartondergrond: Kadaster 2023).

Odin » BioBlitz Hoeve Sonneclaer doel: 500 soorten

Bewerk

2015 - 2025 Soorten gezien **272** Waarnemingen **579** Waarnemers **28** Transecten **1** Punttellingen **0**

Waarneming toevoegen

54%

Biodiversiteit op biologisch melkveebedrijf Hoeve Sonneclaer

Soorten

Planten	69
Vliegen en muggen	44
Vogels	42
Bijen, wespen en mieren	36
Libellen	16

Toon alles

Waarnemingen

Bijen, wespen en mieren	132
Vliegen en muggen	105
Planten	99
Vogels	73
Libellen	61

Toon alles

Screenshot van de gebiedspagina Hoeve Sonneclaer in waarneming.nl (stand 1 december 2023).

5. GERAADPLEEGDE BRONNEN

LITERATUUR

- Falk, S. & R. Lewington (2017). Veldgids Bijen voor Nederland en Vlaanderen. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Bakker et al. (2015). De Nederlandse sprinkhanen en krekels (Orthoptera). Entomologische tabellen 8, supplement bij Nederlandse Faunistische Mededelingen. EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Van der Meiden et al. (2016). Wilde planten van de Benelux, een veldgids. Uitgave Agentschap Plantentuin Meise (België).
- Bot, S. & F. van de Meutter (2019). Veldgids Zweefvliegen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Stichting Demeter (2020). Demeter – Voorwaarden (versie april 2020). Stichting Demeter, Driebergen;
- Agrarische Natuur Drenthe (2023). Beheerpakketten Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Dooradering 2023.

LINKS:

Agrarische Natuur Drenthe (AND): <https://agrarischenatuurdrenthe.nl/>

Waarneming.nl: www.waarneming.nl

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Waarnemingen wilde bijen op Hoeve Sonneclær 2023

BIJLAGE 2: Waarnemingen zweefvliegen op Hoeve Sonneclær 2023

BIJLAGE 3: Waarnemingen wespen en overige vliegen op Hoeve Sonneclær 2023

BIJLAGE 4: Waarnemingen dagvlinders, libellen en sprinkhanen op Hoeve Sonneclær 2023

BIJLAGE 1: WAARNEMINGEN WILDE BIJEN OP HOEVE SONNECLAER 2023

In totaal zijn 37 soorten wilde bijen vastgesteld (incl. de Aardhommel-groep). Bron: Simon Olk/Olk Ecologie (2023). Via de link is bij iedere waarneming de locatie in te zien. De vetgedrukte soorten zijn opgenomen in de Rode Lijst bijen (2018) met de status: 'kwetsbaar'.

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Familie	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link
2-6-2023	Gerieemde zandbij	<i>Andrena angustior</i>	Andrenidae	1	F	imago	Grasmuur	https://waarneming.nl/observation/275172506/
2-6-2023	Gerieemde zandbij	<i>Andrena angustior</i>	Andrenidae	1	F	imago	Scherpe boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172522/
2-6-2023	Gerieemde zandbij	<i>Andrena angustior</i>	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172725/
2-6-2023	Gerieemde zandbij	<i>Andrena angustior</i>	Andrenidae	1	F	imago	Scherpe boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172743/
2-6-2023	Gerieemde zandbij	<i>Andrena angustior</i>	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172746/
11-7-2023	Kruiskruidzandbij	<i>Andrena denticulata</i>	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203845/
11-7-2023	Grasbij	<i>Andrena flavipes</i>	Andrenidae	1	U	imago		https://waarneming.nl/observation/280203943/
11-7-2023	Grasbij	<i>Andrena flavipes</i>	Andrenidae	1	F	imago	Leeuwentand spec.	https://waarneming.nl/observation/280203993/
31-5-2023	Gewone roenzandbij	<i>Andrena fucata</i>	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172897/
31-5-2023	Gewone roenzandbij	<i>Andrena fucata</i>	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172907/
2-6-2023	Gewone dwergzandbij	<i>Andrena minutula</i>	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172692/
2-6-2023	<i>Andrena minutula</i> -groep	<i>Andrena minutula</i> -gr.	Andrenidae	1	F	imago	Mannetjesereprijs	https://waarneming.nl/observation/275172651/
2-6-2023	<i>Andrena minutula</i> -groep	<i>Andrena minutula</i> -gr.	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172703/
2-6-2023	<i>Andrena minutula</i> -groep	<i>Andrena minutula</i> -gr.	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172711/
31-5-2023	<i>Andrena minutula</i> -groep	<i>Andrena minutula</i> -gr.	Andrenidae	2	F	imago	Mannetjesereprijs	https://waarneming.nl/observation/275172808/
2-6-2023	Witkopdwergzandbij	<i>Andrena subopaca</i>	Andrenidae	5	F	werkster		https://waarneming.nl/observation/275172601/
2-6-2023	Witkopdwergzandbij	<i>Andrena subopaca</i>	Andrenidae	1	F	imago	Vijfvingerkruid	https://waarneming.nl/observation/275172649/
31-5-2023	Witkopdwergzandbij	<i>Andrena subopaca</i>	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172850/
31-5-2023	Witkopdwergzandbij	<i>Andrena subopaca</i>	Andrenidae	1	F	imago	Mannetjesereprijs	https://waarneming.nl/observation/275172958/
31-5-2023	Witkopdwergzandbij	<i>Andrena subopaca</i>	Andrenidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172998/
2-6-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	U	imago	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172512/
2-6-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	F	imago	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172546/
2-6-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/275172603/
2-6-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	M	imago	Vogelmuur	https://waarneming.nl/observation/275172662/
2-6-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/275172671/
2-6-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/275172681/
31-5-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/275172845/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Familie	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link
31-5-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	F	imago	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172866/
31-5-2023	Geelstaartklaverzandbij	<i>Andrena wilkella</i>	Andrenidae	1	F	imago	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172877/
31-5-2023	Tuinhommel	<i>Bombus hortorum</i>	Apidae	1	U	werkster	Vijfvingerkruid	https://waarneming.nl/observation/275172804/
31-5-2023	Tuinhommel	<i>Bombus hortorum</i>	Apidae	1	F	werkster	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172873/
31-5-2023	Tuinhommel	<i>Bombus hortorum</i>	Apidae	1	F	werkster	Brem	https://waarneming.nl/observation/275172922/
2-6-2023	Veehommel	<i>Bombus jonellus</i>	Apidae	1	M	imago	Mannetjesereprijs	https://waarneming.nl/observation/275172655/
2-6-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	1	F	werkster	Heggenwikke	https://waarneming.nl/observation/275172543/
2-6-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	1	U	werkster	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172553/
2-6-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	1	F	imago	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/275172559/
2-6-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	2	F	werkster	Scherpe boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172744/
2-6-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	1	F	werkster	Kruipende boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172747/
2-6-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	1	F	werkster		https://waarneming.nl/observation/275172770/
31-5-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	1	F	werkster	Mannetjesereprijs	https://waarneming.nl/observation/275172822/
31-5-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	1	U	werkster		https://waarneming.nl/observation/275172965/
30-5-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	1	U	werkster	Scherpe boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275173176/
11-7-2023	Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Apidae	25	F	imago	Witte klaver	https://waarneming.nl/observation/280203803/
2-6-2023	Veldhommel	<i>Bombus lucorum</i>	Apidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/275172632/
2-6-2023	Veldhommel	<i>Bombus lucorum</i>	Apidae	1	M	imago	Mannetjesereprijs	https://waarneming.nl/observation/275172635/
31-5-2023	Veldhommel	<i>Bombus lucorum</i>	Apidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/275172798/
11-7-2023	Veldhommel	<i>Bombus lucorum</i>	Apidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203865/
11-7-2023	Veldhommel	<i>Bombus lucorum</i>	Apidae	1	M	imago	Witte klaver	https://waarneming.nl/observation/280203876/
11-7-2023	Grote veldhommel	<i>Bombus magnus</i>	Apidae	1	U	koningin		https://waarneming.nl/observation/280203917/
2-6-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	1	F	werkster	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172548/
2-6-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	1	F	werkster	Mannetjesereprijs	https://waarneming.nl/observation/275172636/
2-6-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	1	U	werkster	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172664/
2-6-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	1	F	werkster	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172759/
31-5-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	1	U	werkster		https://waarneming.nl/observation/275172800/
31-5-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	5	F	werkster	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172872/
31-5-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	1	F	werkster	Rode klaver	https://waarneming.nl/observation/275172880/
31-5-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	1	F	werkster	Framboos	https://waarneming.nl/observation/275172904/
31-5-2023	Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>	Apidae	1	F	werkster		https://waarneming.nl/observation/275172957/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Familie	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link
31-5-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	5	F	werkster	Framboos	https://waarneming.nl/observation/275173005/
30-5-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	F	werkster	Sporkehout	https://waarneming.nl/observation/275173058/
30-5-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	F	werkster	Gevlekte dovenetel	https://waarneming.nl/observation/275173083/
30-5-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	F	werkster		https://waarneming.nl/observation/275173131/
30-5-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	F	werkster	Brem	https://waarneming.nl/observation/275173133/
30-5-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	F	werkster		https://waarneming.nl/observation/275173160/
11-7-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	U	werkster	Witte klaver	https://waarneming.nl/observation/280204054/
11-7-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	U	werkster	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/280204087/
11-7-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	F	werkster	Gewone rolklover	https://waarneming.nl/observation/280204104/
11-7-2023	Akkerhommel	Bombus pascuorum	Apidae	1	F	imago	Haagwinde	https://waarneming.nl/observation/280204125/
11-7-2023	Weidehommel	Bombus pratorum	Apidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203728/
11-7-2023	Weidehommel	Bombus pratorum	Apidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203907/
2-6-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	2	F	werkster	Braam spec.	https://waarneming.nl/observation/275172518/
2-6-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	F	werkster	Kruipende boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172673/
2-6-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172726/
2-6-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	F	werkster	Roos spec.	https://waarneming.nl/observation/275172758/
2-6-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	F	werkster	Gewone vlier	https://waarneming.nl/observation/275172763/
31-5-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	M	imago	Mannetjesereprijs	https://waarneming.nl/observation/275172791/
31-5-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	F	koningin		https://waarneming.nl/observation/275172823/
31-5-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	3	F	werkster	Brem	https://waarneming.nl/observation/275172923/
31-5-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	U	werkster	Muizenoor	https://waarneming.nl/observation/275172955/
31-5-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	F	werkster		https://waarneming.nl/observation/275172964/
11-7-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	100	F	imago	Witte klaver	https://waarneming.nl/observation/280203806/
11-7-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	F	werkster		https://waarneming.nl/observation/280203867/
11-7-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	F	werkster	Witte klaver	https://waarneming.nl/observation/280203920/
11-7-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	1	U	koningin	Speerdistel	https://waarneming.nl/observation/280204022/
11-7-2023	Aardhommelgroep	Bombus spec.*	Apidae	3	F	werkster	Witte klaver	https://waarneming.nl/observation/280204063/
11-7-2023	Grote koekoekshommel	Bombus vestalis	Apidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203833/
11-7-2023	Grote koekoekshommel	Bombus vestalis	Apidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203866/
2-6-2023	Ranonkelbij	Chelostoma florisomne	Megachilidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/275172720/
31-5-2023	Ranonkelbij	Chelostoma florisomne	Megachilidae	1	M	imago	Kruipende boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172894/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Familie	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link
31-5-2023	Ranonkelbij	Chelostoma florissomne	Megachilidae	1	F	imago	Kruipende boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172919/
11-7-2023	Wormkruidbij	Colletes daviesanus	Colletidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203819/
11-7-2023	Wormkruidbij	Colletes daviesanus	Colletidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280204046/
11-7-2023	Pluimvoetbij	Dasypoda hirtipes	Melittidae	1	F	imago	Kleine leeuwentand	https://waarneming.nl/observation/280203962/
11-7-2023	Pluimvoetbij	Dasypoda hirtipes	Melittidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203974/
11-7-2023	Pluimvoetbij	Dasypoda hirtipes	Melittidae	1	M	imago	Gewoon biggenkruid	https://waarneming.nl/observation/280204010/
2-6-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172590/
2-6-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172695/
31-5-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172851/
31-5-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago	Madeliefje	https://waarneming.nl/observation/275172853/
31-5-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172868/
31-5-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172882/
31-5-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172888/
31-5-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago	Scherpe boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172930/
31-5-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago	Scherpe boterbloem	https://waarneming.nl/observation/275172931/
31-5-2023	Parkbronsgroefbij	Halictus tumulorum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172944/
11-7-2023	Tronkenbij	Heriades truncorum	Megachilidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203844/
11-7-2023	Tronkenbij	Heriades truncorum	Megachilidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280204094/
11-7-2023	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	Colletidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203813/
11-7-2023	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	Colletidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203818/
11-7-2023	Gewone maskerbij	Hylaeus communis	Colletidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203818/
11-7-2023	Tuinmaskerbij	Hylaeus hyalinatus	Colletidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203815/
11-7-2023	Kleine tuinmaskerbij	Hylaeus pictipes	Colletidae	1	M	imago	Akkerdistel	https://waarneming.nl/observation/280203692/
11-7-2023	Kleine tuinmaskerbij	Hylaeus pictipes	Colletidae	1	M	imago	Akkerdistel	https://waarneming.nl/observation/280203814/
2-6-2023	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172718/
2-6-2023	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	Halictidae	1	F	imago	Schaafstro	https://waarneming.nl/observation/275172749/
11-7-2023	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203959/
11-7-2023	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	Halictidae	1	F	imago	Leeuwentand spec.	https://waarneming.nl/observation/280203987/
11-7-2023	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	Halictidae	1	M	imago	Gekroesde melkdistel	https://waarneming.nl/observation/280204129/
11-7-2023	Gewone geurgroefbij	Lasioglossum calceatum	Halictidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280204149/
2-6-2023	Matte bandgroefbij	Lasioglossum leucozonium	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172724/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Familie	#	Sekse	Stadium	Gerelateerde soort	Link
2-6-2023	Matte bandgroefbij	Lasioglossum leucozonium	Halictidae	1	F	imago	Muizenoor	https://waarneming.nl/observation/275172731/
2-6-2023	Matte bandgroefbij	Lasioglossum leucozonium	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172742/
11-7-2023	Matte bandgroefbij	Lasioglossum leucozonium	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203895/
11-7-2023	Matte bandgroefbij	Lasioglossum leucozonium	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203901/
11-7-2023	Ingesnoerde groefbij	Lasioglossum minutissimum	Halictidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203828/
2-6-2023	Biggenkruidgroefbij	Lasioglossum villosulum	Halictidae	1	F	imago	Gewoon biggenkruid	https://waarneming.nl/observation/275172697/
2-6-2023	Biggenkruidgroefbij	Lasioglossum villosulum	Halictidae	4	F	imago	Muizenoor	https://waarneming.nl/observation/275172734/
2-6-2023	Biggenkruidgroefbij	Lasioglossum villosulum	Halictidae	1	F	imago	Muizenoor	https://waarneming.nl/observation/275172735/
2-6-2023	Biggenkruidgroefbij	Lasioglossum villosulum	Halictidae	1	F	imago	Muizenoor	https://waarneming.nl/observation/275172738/
11-7-2023	Biggenkruidgroefbij	Lasioglossum villosulum	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203981/
2-6-2023	Glanzende bandgroefbij	Lasioglossum zonulus	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172597/
2-6-2023	Glanzende bandgroefbij	Lasioglossum zonulus	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172691/
2-6-2023	Glanzende bandgroefbij	Lasioglossum zonulus	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172715/
11-7-2023	Gewone slobkousbij	Macropis europaea	Melittidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203704/
11-7-2023	Gewone slobkousbij	Macropis europaea	Melittidae	2	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203824/
11-7-2023	Gewone slobkousbij	Macropis europaea	Melittidae	1	F	imago	Grote wederik	https://waarneming.nl/observation/280203826/
2-6-2023	Smalbandwespbij	Nomada goodeniana	Apidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172717/
2-6-2023	Gewone dubbeltand	Nomada ruficornis	Apidae	2	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172705/
31-5-2023	Gewone dubbeltand	Nomada ruficornis	Apidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172852/
31-5-2023	Geelzwarte wespbij	Nomada succincta	Apidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172854/
11-7-2023	Variabele wespbij	Nomada zonata	Apidae	1	M	imago		https://waarneming.nl/observation/280203956/
31-5-2023	Rosse metselbij	Osmia bicornis	Megachilidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172928/
31-5-2023	Bosbloedbij	Sphecodes ephippius	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/275172952/
11-7-2023	Rimpelkruinbloedbij	Sphecodes reticulatus	Halictidae	1	F	imago		https://waarneming.nl/observation/280203933/

* *Bombus terrestris/lucorum/magnus/cryptarum*

BIJLAGE 2: WAARNEMINGEN ZWEEFVLIEGEN OP HOEVE SONNECLAER 2023

In totaal zijn 27 soorten zweefvliegen vastgesteld. Bron: Simon Olk / Olk Ecologie (2023). Via de link is bij iedere waarneming de locatie in te zien.

Datum	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal	Sekse	Link
2-6-2023	Ingesnoerde waterzweefvlieg	Anasimyia contracta	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172517/
31-5-2023	Gewoon weidegitje	Cheilosia albitarsis	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172910/
31-5-2023	Kervelgitje	Cheilosia pagana	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172937/
2-6-2023	Gitje onbekend	Cheilosia spec.	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172660/
2-6-2023	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172564/
2-6-2023	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	M	https://waarneming.nl/observation/275172630/
2-6-2023	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172677/
2-6-2023	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172772/
31-5-2023	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172780/
31-5-2023	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	M	https://waarneming.nl/observation/275173002/
30-5-2023	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	M	https://waarneming.nl/observation/275173023/
30-5-2023	Grote fopwesp	Chrysotoxum cautum	1	M	https://waarneming.nl/observation/275173082/
2-6-2023	Stipfopwesp	Chrysotoxum festivum	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172736/
31-5-2023	Snorzweefvlieg	Episyrphus balteatus	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172886/
30-5-2023	Snorzweefvlieg	Episyrphus balteatus	1	U	https://waarneming.nl/observation/275173114/
11-7-2023	Snorzweefvlieg	Episyrphus balteatus	10	U	https://waarneming.nl/observation/280204153/
2-6-2023	Weidevlekoog	Eristalinus sepulchralis	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172652/
2-6-2023	Weidevlekoog	Eristalinus sepulchralis	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172669/
2-6-2023	Weidevlekoog	Eristalinus sepulchralis	2	U	https://waarneming.nl/observation/275172752/
11-7-2023	Weidevlekoog	Eristalinus sepulchralis	1	U	https://waarneming.nl/observation/280204041/
31-5-2023	Kustbijvlieg	Eristalis abusiva	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172942/
11-7-2023	Kustbijvlieg	Eristalis abusiva	1	M	https://waarneming.nl/observation/280203969/
2-6-2023	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172562/
2-6-2023	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	5	U	https://waarneming.nl/observation/275172582/
2-6-2023	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	2	U	https://waarneming.nl/observation/275172670/
2-6-2023	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172684/
2-6-2023	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172753/
31-5-2023	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	1	M	https://waarneming.nl/observation/275172972/

Datum	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal	Sekse	Link
11-7-2023	Kleine bijvlieg	Eristalis arbustorum	1	F	https://waarneming.nl/observation/280204049/
11-7-2023	Bosbijvlieg	Eristalis horticola	1	F	https://waarneming.nl/observation/280203730/
11-7-2023	Hommelbijvlieg	Eristalis intricaria	1	M	https://waarneming.nl/observation/280203783/
2-6-2023	Puntbijvlieg	Eristalis nemorum	1	M	https://waarneming.nl/observation/275172707/
11-7-2023	Puntbijvlieg	Eristalis nemorum	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203749/
11-7-2023	Puntbijvlieg	Eristalis nemorum	1	M	https://waarneming.nl/observation/280203843/
2-6-2023	Blinde bij	Eristalis tenax	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172587/
31-5-2023	Blinde bij	Eristalis tenax	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172890/
11-7-2023	Blinde bij	Eristalis tenax	1	F	https://waarneming.nl/observation/280204110/
11-7-2023	Terrasjeskommazweefvlieg	Eupeodes corollae	10	U	https://waarneming.nl/observation/280203938/
11-7-2023	Terrasjeskommazweefvlieg	Eupeodes corollae	1	M	https://waarneming.nl/observation/280203946/
11-7-2023	Terrasjeskommazweefvlieg	Eupeodes corollae	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203950/
11-7-2023	Terrasjeskommazweefvlieg	Eupeodes corollae	1	M	https://waarneming.nl/observation/280203984/
11-7-2023	Terrasjeskommazweefvlieg	Eupeodes corollae	1	M	https://waarneming.nl/observation/280204135/
11-7-2023	Terrasjeskommazweefvlieg	Eupeodes corollae	1	M	https://waarneming.nl/observation/280204152/
2-6-2023	Snuitwaterzweefvlieg	Eurimyia lineata	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172513/
2-6-2023	Snuitwaterzweefvlieg	Eurimyia lineata	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172557/
11-7-2023	Snuitwaterzweefvlieg	Eurimyia lineata	1	U	https://waarneming.nl/observation/280204011/
2-6-2023	Gewone pendelvlieg	Helophilus pendulus	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172679/
2-6-2023	Gewone pendelvlieg	Helophilus pendulus	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172740/
11-7-2023	Gewone pendelvlieg	Helophilus pendulus	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203936/
11-7-2023	Citroenpendelvlieg	Helophilus trivittatus	1	F	https://waarneming.nl/observation/280203747/
31-5-2023	Boogkommazweefvlieg	Lapposyrphus lapponicus	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172783/
31-5-2023	Boogkommazweefvlieg	Lapposyrphus lapponicus	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172863/
31-5-2023	Weidedoflijfje	Melanogaster hirtella	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172893/
2-6-2023	Doodskopzweefvlieg	Myathropa florea	5	U	https://waarneming.nl/observation/275172773/
31-5-2023	Doodskopzweefvlieg	Myathropa florea	1	U	https://waarneming.nl/observation/275173008/
11-7-2023	Gewone korsetzweefvlieg	Neoscia podagrica	2	U	https://waarneming.nl/observation/280204097/
11-7-2023	Gewone korsetzweefvlieg	Neoscia podagrica	2	U	https://waarneming.nl/observation/280204143/
31-5-2023	Bosfluweelzweefvlieg	Parhelophilus frutetorum	1	M	https://waarneming.nl/observation/275172988/
2-6-2023	Micaplatvoetje	Platycheirus albimanus	1	M	https://waarneming.nl/observation/275172658/

Datum	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal	Sekse	Link
11-7-2023	Witte halvemaan zweefvlieg	<i>Scaeva pyrastris</i>	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203928/
11-7-2023	Witte halvemaan zweefvlieg	<i>Scaeva pyrastris</i>	1	F	https://waarneming.nl/observation/280204140/
11-7-2023	Grote langlijf	<i>Sphaerophoria scripta</i>	1	M	https://waarneming.nl/observation/280203721/
11-7-2023	Grote langlijf	<i>Sphaerophoria scripta</i>	1	M	https://waarneming.nl/observation/280203742/
11-7-2023	Grote langlijf	<i>Sphaerophoria scripta</i>	1	M	https://waarneming.nl/observation/280204072/
11-7-2023	Grote langlijf	<i>Sphaerophoria scripta</i>	1	M	https://waarneming.nl/observation/280204095/
11-7-2023	Grote langlijf	<i>Sphaerophoria scripta</i>	1	M	https://waarneming.nl/observation/280204100/
11-7-2023	Grote langlijf	<i>Sphaerophoria scripta</i>	1	M	https://waarneming.nl/observation/280204131/
2-6-2023	Menuet zweefvlieg	<i>Syrirta pipiens</i>	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172688/
31-5-2023	Menuet zweefvlieg	<i>Syrirta pipiens</i>	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172994/
11-7-2023	Menuet zweefvlieg	<i>Syrirta pipiens</i>	2	U	https://waarneming.nl/observation/280203736/
11-7-2023	Menuet zweefvlieg	<i>Syrirta pipiens</i>	1	U	https://waarneming.nl/observation/280204093/
2-6-2023	Hommelreus	<i>Volucella bombylans</i>	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172709/
2-6-2023	Hommelreus	<i>Volucella bombylans</i>	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172716/

BIJLAGE 3: WAARNEMINGEN WESPEN EN OVERIGE VLIEGEN OP HOEVE SONNECLAER 2023

Bron: Simon Olk / Olk Ecologie (2023)

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Familie	Aantal	Link
2-6-2023	Franse veldwesp	<i>Polistes dominula</i>	Vespidae	1	https://waarneming.nl/observation/275172761/
31-5-2023	Franse veldwesp	<i>Polistes dominula</i>	Vespidae	1	https://waarneming.nl/observation/275173000/
11-7-2023	Bijenwolf	<i>Philanthus triangulum</i>	Crabronidae	2	https://waarneming.nl/observation/280204000/
11-7-2023	Franse veldwesp	<i>Polistes dominula</i>	Vespidae	1	https://waarneming.nl/observation/280204116/
2-6-2023	Metaalwapenvlieg onbekend	<i>Sargus spec.</i>	Stratiomyidae (Wapenvliegen)	1	https://waarneming.nl/observation/275172599/
31-5-2023	Grasjager	<i>Leptogaster cylindrica</i>	Asilidae (Roofvliegen)	1	https://waarneming.nl/observation/275172836/
31-5-2023	Roestbruine kromlijf	<i>Sicus ferrugineus</i>	Conopidae (Blaaskopvliegen)	1	https://waarneming.nl/observation/275172859/
31-5-2023	Knobbelbladjager	<i>Dioctria rufipes</i>	Asilidae (Roofvliegen)	1	https://waarneming.nl/observation/275172917/
31-5-2023	Zwarte bladjager	<i>Dioctria atricapilla</i>	Asilidae (Roofvliegen)	1	https://waarneming.nl/observation/275172918/
30-5-2023	Gewone bladjager	<i>Dioctria hyalipennis</i>	Asilidae (Roofvliegen)	1	https://waarneming.nl/observation/275173030/

BIJLAGE 4: WAARNEMINGEN DAGVLINDERS, LIBELLEN EN SPRINKHANEN OP HOEVE SONNECLAER 2023

DAGVLINDERS (15 SOORTEN)

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Aantal	Sekse	Link
11-7-2023	Dagpauwoog	Aglais io	4	U	https://waarneming.nl/observation/280204079/
11-7-2023	Koevinkje	Aphantopus hyperantus	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203750/
11-7-2023	Koevinkje	Aphantopus hyperantus	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203794/
11-7-2023	Koevinkje	Aphantopus hyperantus	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203811/
11-7-2023	Bruin blauwtje	Aricia agestis	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203850/
2-6-2023	Hooibeestje	Coenonympha pamphilus	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172544/
2-6-2023	Hooibeestje	Coenonympha pamphilus	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172567/
2-6-2023	Citroenvlinder	Gonepteryx rhamni	2	U	https://waarneming.nl/observation/275172616/
31-5-2023	Citroenvlinder	Gonepteryx rhamni	3	U	https://waarneming.nl/observation/275172908/
31-5-2023	Citroenvlinder	Gonepteryx rhamni	1	F	https://waarneming.nl/observation/275172912/
11-7-2023	Citroenvlinder	Gonepteryx rhamni	1	U	https://waarneming.nl/observation/280204088/
31-5-2023	Kleine vuurvlinder	Lycaena phlaeas	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172857/
31-5-2023	Kleine vuurvlinder	Lycaena phlaeas	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172911/
11-7-2023	Kleine vuurvlinder	Lycaena phlaeas	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203734/
11-7-2023	Kleine vuurvlinder	Lycaena phlaeas	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203880/
11-7-2023	Kleine vuurvlinder	Lycaena phlaeas	1	U	https://waarneming.nl/observation/280204036/
11-7-2023	Bruin zandoogje	Maniola jurtina	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203836/
11-7-2023	Bruin zandoogje	Maniola jurtina	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203910/
11-7-2023	Grote vos	Nymphalis polychloros	1	U	https://waarneming.nl/observation/280204120/
2-6-2023	Bont zandoogje	Pararge aegeria	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172605/
2-6-2023	Bont zandoogje	Pararge aegeria	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172628/
31-5-2023	Bont zandoogje	Pararge aegeria	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172990/
30-5-2023	Bont zandoogje	Pararge aegeria	1	U	https://waarneming.nl/observation/275173035/
11-7-2023	Bont zandoogje	Pararge aegeria	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203760/
31-5-2023	Groot koolwitje	Pieris brassicae	2	U	https://waarneming.nl/observation/275173004/
11-7-2023	Groot koolwitje	Pieris brassicae	1	M	https://waarneming.nl/observation/280204030/
2-6-2023	Klein geaderd witje	Pieris napi	2	U	https://waarneming.nl/observation/275172611/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Aantal	Sekse	Link
31-5-2023	Klein geaderd witje	Pieris napi	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172784/
31-5-2023	Klein geaderd witje	Pieris napi	1	U	https://waarneming.nl/observation/275172982/
11-7-2023	Klein koolwitje	Pieris rapae	1	M	https://waarneming.nl/observation/280203830/
11-7-2023	Zwartspriddikkopje	Thymelicus lineola	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203696/
11-7-2023	Zwartspriddikkopje	Thymelicus lineola	1	U	https://waarneming.nl/observation/280203809/
11-7-2023	Atalanta	Vanessa atalanta	1	U	https://waarneming.nl/observation/280204114/
11-7-2023	Distelvlinder	Vanessa cardui	1	U	https://waarneming.nl/observation/280204122/

LIBELLEN (16 SOORTEN)

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Aantal	Sekse	Activiteit	Link
2-6-2023	Vroege glazenmaker	Aeshna isocles	2	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172538/
2-6-2023	Vroege glazenmaker	Aeshna isocles	1	F	eileggend	https://waarneming.nl/observation/275172585/
2-6-2023	Vroege glazenmaker	Aeshna isocles	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172593/
31-5-2023	Vroege glazenmaker	Aeshna isocles	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172901/
31-5-2023	Vroege glazenmaker	Aeshna isocles	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172969/
11-7-2023	Vroege glazenmaker	Aeshna isocles	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203745/
2-6-2023	Grote keizerlibel	Anax imperator	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172621/
31-5-2023	Grote keizerlibel	Anax imperator	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172938/
31-5-2023	Grote keizerlibel	Anax imperator	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172947/
11-7-2023	Grote keizerlibel	Anax imperator	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203991/
2-6-2023	Glassnijder	Brachytron pratense	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172534/
2-6-2023	Glassnijder	Brachytron pratense	2	U	in copula	https://waarneming.nl/observation/275172571/
2-6-2023	Glassnijder	Brachytron pratense	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172578/
2-6-2023	Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	25	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172536/
2-6-2023	Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	10	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172609/
2-6-2023	Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	5	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172627/
2-6-2023	Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172713/
31-5-2023	Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	10	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172977/
30-5-2023	Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275173041/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Aantal	Sekse	Activiteit	Link
30-5-2023	Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	5	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275173348/
2-6-2023	Variabele waterjuffer	Coenagrion pulchellum	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172529/
2-6-2023	Variabele waterjuffer	Coenagrion pulchellum	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172561/
2-6-2023	Variabele waterjuffer	Coenagrion pulchellum	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172618/
31-5-2023	Smaragdlibel	Cordulia aenea	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172867/
2-6-2023	Watersnuffel	Enallagma cyathigerum	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172558/
11-7-2023	Watersnuffel	Enallagma cyathigerum	1	F	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203767/
2-6-2023	Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	10	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172531/
2-6-2023	Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172572/
2-6-2023	Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172581/
30-5-2023	Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275173345/
30-5-2023	Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275173357/
2-6-2023	Lantaarntje	Ischnura elegans	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172551/
30-5-2023	Lantaarntje	Ischnura elegans	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275173323/
11-7-2023	Lantaarntje	Ischnura elegans	1	F	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203741/
11-7-2023	Lantaarntje	Ischnura elegans	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203788/
31-5-2023	Platbuik	Libellula depressa	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172902/
31-5-2023	Platbuik	Libellula depressa	1	F	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172920/
31-5-2023	Platbuik	Libellula depressa	1	F	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172993/
2-6-2023	Viervlek	Libellula quadrimaculata	2	U	in copula	https://waarneming.nl/observation/275172541/
2-6-2023	Viervlek	Libellula quadrimaculata	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172583/
31-5-2023	Viervlek	Libellula quadrimaculata	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172900/
31-5-2023	Viervlek	Libellula quadrimaculata	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172916/
11-7-2023	Viervlek	Libellula quadrimaculata	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203744/
2-6-2023	Gewone oeverlibel	Orthetrum cancellatum	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172643/
11-7-2023	Gewone oeverlibel	Orthetrum cancellatum	1	M	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203853/
11-7-2023	Gewone oeverlibel	Orthetrum cancellatum	1	F	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203887/
2-6-2023	Blauwe breedscheenjuffer	Platycnemis pennipes	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172565/
30-5-2023	Blauwe breedscheenjuffer	Platycnemis pennipes	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275173328/
2-6-2023	Vuurjuffer	Pyrrhosoma nymphula	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172556/
2-6-2023	Vuurjuffer	Pyrrhosoma nymphula	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/275172576/

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Aantal	Sekse	Activiteit	Link
11-7-2023	Bruinrode heidelibel	Sympetrum striolatum	1	F	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203755/
11-7-2023	Steenrode heidelibel	Sympetrum vulgatum	1	U	ter plaatse	https://waarneming.nl/observation/280203762/

SPRINKHANEN (8 SOORTEN)

Datum	Ned. naam	Wet. naam	Aantal	Link
11-7-2023	Kustsprinkhaan	Chorthippus albomarginatus	1	https://waarneming.nl/observation/290778462/
11-7-2023	Ratelaar	Chorthippus biguttulus	1	https://waarneming.nl/observation/280203719/
11-7-2023	Ratelaar	Chorthippus biguttulus	1	https://waarneming.nl/observation/280204014/
11-7-2023	Bruine sprinkhaan	Chorthippus brunneus	1	https://waarneming.nl/observation/280203715/
11-7-2023	Bruine sprinkhaan	Chorthippus brunneus	1	https://waarneming.nl/observation/280203924/
11-7-2023	Bruine sprinkhaan	Chorthippus brunneus	1	https://waarneming.nl/observation/280204112/
11-7-2023	Gewoon spitskopje	Conocephalus dorsalis	1	https://waarneming.nl/observation/280203929/
11-7-2023	Wekkertje	Omocestus viridulus	1	https://waarneming.nl/observation/280203710/
11-7-2023	Wekkertje	Omocestus viridulus	1	https://waarneming.nl/observation/280203926/
11-7-2023	Krasser	Pseudochorthippus parallelus	1	https://waarneming.nl/observation/280204051/
11-7-2023	Moerassprinkhaan	Stethophyma grossum	1	https://waarneming.nl/observation/280203708/
11-7-2023	Moerassprinkhaan	Stethophyma grossum	5	https://waarneming.nl/observation/280203769/
2-6-2023	Grote groene sabelsprinkhaan	Tettigonia viridissima	1	https://waarneming.nl/observation/275172527/
11-7-2023	Grote groene sabelsprinkhaan	Tettigonia viridissima	1	https://waarneming.nl/observation/280204020/